

Rita Hijmans

OVERPIJNZINGEN

Rita Hijmans (1948)

Ik groeide op in een muzikaal gezin en leerde hobo, fluit en piano spelen. Na de middelbare school studeerde ik pedagogiek in Utrecht. Ik ben getrouwd en moeder van drie zonen.

Mijn belangstelling en inzet voor cabaret ontstond tijdens mijn schooltijd. Later maakte ik deel uit van het studentencabaret Patati Patata, dat in zijn bloeitijd de derde prijs Camaretten won. We maakten een langspeelplaat en traden op in een televisiespecial bij de AVRO. Ook werkte ik mee aan een project van Rob van Reijn met mime en muzikale improvisaties. In Amerika was ik als fluitist gedurende een jaar lid van een Big Band.

Pas op latere leeftijd besloot ik terug te keren naar mijn wortels en studeerde ik, in het kader van het MOS (Muziek theoretische Opleiding Staatsexamen), bij docenten verbonden aan diverse conservatoria en behaalde mijn conservatoriumdiploma. Ik legde mij vervolgens toe op compositie en volgde lessen bij Daan Manneke en Burkhardt Söll.

Ik componeer - voornamelijk in opdracht - voor ensembles en orkesten in diverse samenstelling, omvang en niveau. Zo schreef ik werken voor jeugdsymfonieorkest, strijkorkest, blazers ensemble, blaaskwintet, strijkkwartet, viool en piano, cello en piano. Ook zette ik gedichten op muziek, zowel voor koor als voor solozang met piano, of met basklarinet en marimba als begeleiding.

Het idee om een cd te maken speelde al langer en ontstond eigenlijk op het moment dat ik voor het eerst sinds 20 jaar, tijdens een uitvoering van mijn kwartet uit 1986, hoorde hoe ik de muziek had bedoeld. Het is niet eenvoudig om als onbekende componist je werk bij professionals ondergebracht te krijgen. Helaas geldt, wanneer jouw werk geweld wordt aangedaan, je een slecht stuk hebt geschreven; verkracht echter een ensemble Mozart, dan heeft men te maken met een slecht ensemble. De enige manier om te laten horen hoe het moet klinken is door het te laten spelen door goede musici.

Rutger Kopland 1934

BRIEF

Vandaag zou ik een je brief schrijven
een brief waarin ik iets wilde begrijpen

maar ik deed dat niet, het ging te langzaam
ik schreef en ik keek naar mijn hand

hoe die hand langzaam woorden tekende

er ontstond in dat handschrift iets als
een huis- ik wilde weten waarin we woonden

om dat te begrijpen zou ik een brief schrijven
maar ik zag alleen de voorzichtige woorden

die ik tekende voor ik ze begreep

BEUKENLAAN

De gedachte dat deze bomen weten
wie ik ben, uit al die mensen deze toevallige
man, vrouw, deze ene

ze komen zo langzaam uit het gazon
gaan zo langzaam langs het pad
verdwijnen zo langzaam

de gedachte dat deze bomen
om mij geven, dat ze op mij wachten,
dat ze weten dat ik kom

AAN EEN VIJVER

Geluk was een dag aan een vijver
in gras met bomen
tot in de hemel omkringd

ik was er het kind van god en
mijn grootvader -beide stierven
geluk is gevaarlijk

de vijver is gaan liggen in de avond
zo spiegel glad dat hemel, bomen en gras
zich herhalen onder de aarde

angst en heimwee, beide vragen mij
terug

JONGE SLA

Alles kan ik verdragen,
het verdorren van bonen,
stervende bloemen, het hoekje
aardappelen kan ik met droge ogen
zien rooien, daar ben ik
werkelijk hard in.

Maar jonge sla in september,
net geplant, slap nog,
in vochtige bedjes, nee.

C.O. Jellema 1936-2003

SONNET VOOR K

Wanneer je knielt bij rozen en de wind
jouw haar oplichtend wind wordt door je haren
en dan veranderd strijkt langs rozenblaren
zolang jouw hand de ranken samenbindt,

neerkielt aandachtig waar je hand bevindt,
-of zijn 't ogen die 't geloof bewaren-
hoe rozen in besnoeiing openbaren
dat geest natuurlijk in de vorm begint,

en zo jouw hand, bevingerd als een blad,
niet eer zal vallen dan in het voorgeschreven
vanzelfsprekend seizoen, als winter wint,

wordt jouw bestaan mijn samenhang met wat
ik dacht te zijn een haast bedreigend leven
voor groei uit wortels, openstaan voor wind.

MADRIGAAL *voor Jan en Sible*

Men komt van ver, na lange dag,
of is bij zich gebleven,
en al het andere dat men zag
wordt in de aanblik opgeheven
van bloesembloei, de wederkeer
die uit de zorg om wat verdort
een ziel omvat, ondeelbaar weer
en open of
de tijd het ogenblik vergat-
men denkt zich zo zijn tuin een hof
waar wat men elders deed en had
onschuldig en onschendbaar wordt,
en gaat het pad.

RONDEEL

Wij droegen door de sneeuw de oudste uit
rond om de kerk, en naast het donker graf
tekende zich de zware kleibult af,
in kreunend houtwerk werd de klok geluid;
wij droegen door de sneeuw de oudste uit
en stonden zij aan zij, verwantschap gaf
een vreemde zekerheid: 'Uw stok en staf
zijn mij vertroosting', psalm van kindsbeen af.
Is hopen : elke val vindt bodem, laf?
Wij droegen samen onze oudste uit.

Ernst Jandl 1925-2000

OKTOBER

Weer wordt het herfst. Weer gaat het dromen onder.
Het blad verkleurt. Nog is de hemel blauw
voordat de stormen komen. 'k Denk aan jou,
dat jij bestaat, aan dat ik niets ben zonder

jouw beeld in mij, aan dat het breken zou,
aan woorden die wij niet herroepen konden
én aan de avond dat wij elkaar vonden,
aan ganzenvlucht, zonsondergangen, kou.

En aan het einde, misverstanden, zonden
van zelfmisleiding, te voorzien berouw,
aan het vergeefse dat wij eens bestonden,
aan dat voorbij ging dat ik dacht aan jou.

in die dämmerung

ich will nicht aufhören
in die dämmerung hinein
zu schreiben

zeilen die zerfallen
und zeilen die hängenbleiben
eine kleine weile

an einzelnen blättern
in einzelnen büchern
in einzelnen gedächtnissen

so hätte ich mich
gern wiedererlebt
nach den kommenden finsternissen

das grüne glas

man kann im grünen glas
sehr schön schwimmen
wenn man klein genug ist
zum beispiel eine mücke

der kleinste kummer

der kleinste kummer wird ganz grosz
füllt meinen körper völlig aus
vom kopf bis in die füsse
die heissen hände hacken
aus schreibmaschine zeil um zeil
auch diese hier und andre noch
die sämtlich angst berichten
der streit und zwiespalt liegt in mir
und lässt sich drum nicht schlichten
man risse denn den kerl entzwei
der sich an meinen namen hängt
und diesen namen auswärts drängt
zu streunenden gedichten

kein widerspruch

das leben
wird länger
und länger
nämlich kürzer
und kürzer
es zieht sich nicht

tabak

tabak
ja
tabak
viel
tabak
guter
schöner
tabak
ja
tabak

wieder im herbst und
wieder im herbst und
wieder im herbst

lieder im herbst und
lieder im herbst und
stille im herbst

kleine auswahl

orangen und
bananen und
äpfel und
birnen und
zitronen und
pampelmusen
und

Irene Maessen sopraan

Begonnen als operazangeres in Innsbruck en Salzburg, vervolgens solerend bij de belangrijkste orkesten in Nederland, is kamermuziek nu haar belangrijkste passie, waarbij vooral Nederlandse muziek een grote rol speelt. Zij treedt veelvuldig op met pianisten als Rudolf Jansen, Roger Braun en Marja Bon. Irene heeft inmiddels een zeer breed liedrepertoire opgebouwd, met haar onconventionele programma 'Liedrecital à la carte' dat zij samen met Marja Bon overal in Nederland uitvoert, oogst ze veel succes. Sinds september 2007 is Irene Maessen als zangdocent verbonden aan de Muziektheater opleiding van het conservatorium Artez – Arnhem.

Marja Bon piano

Aan het begin van haar carrière trad zij vooral op als soliste bij verschillende orkesten op nationale en internationale podia. In 1979 werd zij de pianiste van het Schönberg Ensemble. Tournées volgden door Amerika, India en Europa. Marja Bon maakte vele CD's, o.m. met werken van Schönberg, Janacek, Kagel en Messiaen. Met cellist Hans Woudenberg richtte zij in 1993 het kamermuziekensemble Wendingen op, de beeldende kunst werd een belangrijk onderdeel van hun concertseries. Onder het label van dit ensemble kwamen CD-portretten uit van Luctor Ponse, Theo Loevendie en Willem Frederik Bon. Met sopraan Irene Maessen vormt zij een duo.

Esther Aptitley altviool

Esther Aptitley deed eindexamen bij Misha Geller aan het Conservatorium Amsterdam en volgde lessen aan de Hochschule Für Musik in Berlijn. Zij was o.a. soliste bij het Nationaal Ballet Orkest, Noord Hollands Philharmonisch, Metropole orkest en het Radio Kamerorkest. Zij had een succesvolle concertserie onder de naam 'De Dans van de Altviool' in Felix Meritis en presenteerde dit jaar haar drie altvioolprogramma's in het Concertgebouw Amsterdam. Tot aan de dag van vandaag speelt zij voor veel speciale gelegenheden in binnen- en buitenland. In 2005 en 2006 bracht zij twee veelgeprezen cd's uit.

Rogier van der Tak altviool

Rogier van der Tak studeerde bij Ervin Schiffer en Marjolein Dispa aan de conservatoria van Amsterdam en Brussel en is gegradueerd met onderscheiding van de Chapelle Musicale Reine Elisabeth in België. Hij speelt in verschillende kamermuziekformaties w.o. het ASKO-ensemble, het Schönberg-ensemble en het Escher-ensemble (strijk- en saxofoonkwintet). Hij speelt in verschillende orkesten, zoals Radio Filharmonisch Orkest, Metropole orkest, Nieuw Sinfonietta, Gelders Orkest. Sinds 2003 is hij aanvoerder altviolen bij Holland Symfonia.

Ernst Grapperhaus altviool

Ernst Grapperhaus richtte na zijn studie aan het Conservatorium te Amsterdam met een aantal mede studenten strijkorkest Amsterdam Sinfonietta op. Met dit ensemble worden veel concerten in binnen- en buitenland gegeven en meerdere van hun cd's zijn bekroond. Daarnaast is hij werkzaam als freelance altviolist in o.a. Koninklijk Concertgebouw- en Radio Filharmonisch Orkest, houdt hij zich bezig met organisatie van muziek bij grote evenementen en is hij werkzaam als studiomuzikant van film- en popmuziek.

Mieke Honingh altviool

Mieke Honingh studeerde aan het Amsterdams Conservatorium en aan de Utrechtse Hoge School van de Kunsten bij Matthias Maurer en Prunella Pacey. Zij is aanvoerder van de altvioolgroep van het Metropole Orkest. Daarnaast speelt zij in verschillende kamermuziekformaties als het Gustav Klimt Strijkkwartet en het Pallas Trio (klarinet-altviool-piano). Ook is zij studiomuzikant en speelt ze regelmatig cd's in van popmuzikanten als Marco Borsato, Blöf en Trijntje Oosterhuis.

Esther Aptitley, Rogier van der Tak, Ernst Grapperhaus en Mieke Honingh vormen samen het Amsterdam Viola Quartet.

Joan Berkhemer viool

Joan Berkhemer won een aantal prijzen w.o. de eerste prijs van het Oscar Back Concours, de Prix d'excellence en de eerste prijs van het internationale kamer-muziek concours Colmar.

Als solist trad hij op met het Koninklijk Concertgebouw Orkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, het Nederlands kamerorkest, de meeste provinciale orkesten en alle orkesten van de omroep. Samen met pianiste Klara Würtz en celliste Nadia David vormt hij het Klaviertrio Amsterdam.

Naomi Peters viool

Naomi Peters behaalde in 1995 haar docerend musicus diploma cum laude bij Lex Korff de Gidts aan het Utrechts conservatorium. Vervolgens heeft ze haar studie afgerond bij Istvan Parkanyi aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam.

Sinds 2001 is zij lid van het Mahler Chamber Orchestra, een reizend internationaal kamerorkest dat door Claudio Abbado is opgericht. Sinds 2006 is zij tevens aanvoerder tweede violen van het Magogo Kamerorkest in Tilburg. Sinds 2004 is zij primarius van het Jenufa Kwartet.

Nadia David cello

De in Roemenië geboren Nadia David begon op jonge leeftijd haar studie in het George Enescu College, daarna verhuisde zij in 1972 naar Israël en om te studeren bij Uzi Wiezel. Een jaar later vertrok zij naar Nederland en kreeg les van Jean Decroos op het Sweelinck Conservatorium, waar zij de Prix d'Excellence won in 1978. Daarna trad zij regelmatig op als solist en in kamermuziek verband op in binnen en buitenland. Samen met pianiste Klara Würtz en violist Joan Berkhemer vormt zij het Klaviertrio Amsterdam.

Colofon

Componist

Rita Hijmans www.ritahijmans.nl

Zang en Piano

Irene Maessen en Marja Bon

Altvioolkwartet

Esther Apituley, Rogier van der Tak, Ernst Grapperhaus, Mieke Honingh

Strijkkwartet

Joan Berkhemer, Naomi Peters, Esther Apituley, Nadia Davids

Opname

Bloomline Studio BV www.bloomline.nl

Ontwerp omslag

Monaa van Vlijmen

	Vier gedichten van Rutger Kopland (1998)	zang/piano	
1	1. brief		2:54
2	2. beukenlaan		1:57
3	3. aan een vijver		2:07
4	4. jonge sla		1:44

	Viola Quartet (2005-2006)	altvioolkwartet	
5	1. Vigoroso		5:03
6	2. Tranquillo		4:21
7	3. Resoluto		3:31

	Vier gedichten van C.O. Jellema (2002)	zang/piano	
8	1. sonnet voor K		2:49
9	2. madrigaal		2:46
10	3. rondeel		2:25
11	4. oktober		3:52

	'Strike' (1988-1996)	strijkkwartet	
12	1. Dolce		2:49
13	2. Zeloso		2:18
14	3. Violente		2:34
15	4. Chiaramente		3:43

	Zeven gedichten van Ernst Jandl (1993-1995)	zang/piano	
16	1. in die dämmerung		2:07
17	2. das grüne glas		0:38
18	3. der kleinste kummer		1:16
19	4. kein widerspruch		0:33
20	5. wieder im herbst und		1:08
21	6. kleine auswahl		0:44
22	7. tabak		0:33

Totale speelduur: 51:46